

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLVI.

V Ljubljani, 22. grudna 1893.

List 51.

Pobožni vinogradnik in njegova obljuba.

(Za branje pri jasicah.)

Na bregu ne majhne reke naše ljube domovine, ob vznožju visoke gore, uro hodá od bližnjega mesta stoji od lepib, čverstih kostanjev obdana, precej velika, lepo zidana kapelica, posvečena velikemu čudodelniku in prijatelju Božjemu, svetemu Antonu Pad. Skoro vsak, kterege pripelje pot tu mimo, postoji nekaj trenutkov, opravi kratko molitev ter priporoči poln zaupanja svetniku svoje zadeve; potoži mu svoje reve in nadloge. O kapelici dobil sem naslednje poročilo, ko sem se pred nekaj dnevi semkaj iz bližnjega mesta peljal na sprehod.

Kakih sto korakov v strani stoji pet popolnoma osamljenih hišic, v katerih bivajo revni vinogradniki, ki si morajo služiti živež z neumorno delavnostjo in težkim delom; ena teh hišic odlikuje se pa od družih po svoji ličnosti in prijetnim pročeljem; okrašena je tudi njena stena ob cesti s prelepo podobo blažene Marije Device. Mnogo lét je že preteklo, odkar so odrasli prebivalci omenjenih hišic pridno delali v oddaljenih vinogradih neko poletno popoldne; doma popustili so le nekaj otrok s staro, bolešno ženo za varhinjo.

Mislimo si strah revnih teh prebivalcev, ki so se zvečer utrujeni vračali domov, ko so zapazili iz daljave poderto zidovje in mnogo širokih in velikih razpók! Potres razderl je v njih odsotnosti hiše, ktere so podedovali še od svojih praočetov; toda še nekaj hujšega se je pripetilo. Mimogredoči hudobni in neusmiljeni ljudje stikali so brez vsacega vzroka več ali manj po razdrtih hišah in izgovarjaje se, da hočejo kaj podpreti in rešiti, porabili so priložnost v to, da

so pokradli revežem, kolikor so mogli. Seveda revni vinogradniki so obožali na ta način skoro popolnoma. Da so razrušene hiše vsaj nekoliko popravili, prodati so morali večje ali manjše dele svojih vinogradov in še druge več ali manj potrebne stvari po prav nizki ceni. Pri tej priči pokazalo se je tudi mišljenje in serce ljudi, ki so postali na tako žalosten način nesrečni. Nekatere izmed njih videl si neprenehoma razburjene in jezne, slišal si jih celo zoper Boga godernjati in kar je naj strašnejše, še preklinjati, hudičevati. Z največjo nevoljo odvažali so podertine, popravljali različne sem ter tje raztresene, deloma tudi poškodovane malenkosti in marsikateri bil bi najrajše pustil vse pri miru ter zapil mnoge, od dobrotnikov mu podeljene darove. Od nekaterih tudi nisi smel pričakovati, da se v tem položaju podajo kedaj v cerkev. Le jeden izmed njih, in sicer najubožniši, razločeval se je na lep način od svojih neobtesanih sosedov; večkrat dejal je obiskovalcem, ki so si ogledavali poderfe kočice ter mu naznanaovali svoje sočutje: „Ljubi Bog je vse to pripustil; kdo vé, zakaj da je to dobro! Češčeno bodi njegovo ime! Vsakako zaslužili smo to kot kazen; zatorej moramo poterpeti in prav pridno delati; Bog nam bo že pomagal.“ — Noben dan ni opustil svoje navadne molitve, hodil je kakor poprej prav pogosto v cerkev, priporočal sebe in svojo družino Bogu, premilostljivi nebeški Materi, kakor tudi svojemu patronu, sv. Antonu Pad. z ljubim Ježčekom, ter storil obljubo, sčasoma, ako bi zasijali za njega in njegovo družino zopet kedaj boljši časi, sozidati temu svetniku v čast lepo kapelico na skali ob bregu reke, pri kateri je tolikokrat delal in molil s svojimi stariši vred. — Med tem, ko so njegovi

sosedje od dne do dne bolj revni postajali ter milodare zapravljali, delal je on pridno in ne-prenéhoma od jutra do večera in večkrat klečal je s svojo ženo pred revno podobo sv. Antona, ktero je imel v hišici, ter molil globoko iz serca ondod znane verstice:

Če zahtevaš čudeže, —
Smert, zmota in nesreča,
Sovražnik. kuge — beže,
Bolnik ozdravljen vstaja.
Beži morje,
Razpadejo verige;
Ude in zgubljeno imetje
Dobé in sprejmejo
Mladiči in starčki.
Ginejo nevarnosti,
Poneha tud' nesreča;
Kar skusili ste, poterdite
Vi meščani Padvuanski!
Očetu bodi čast in Sinu,
In Bogu svetemu Duhu.

In ni zastoj opravljal svoje molitve. Ko se je nekega dne igral najmlajši otrok, — kakih pet lét star sinček, — poleg hiše na dvorišču ter pobiral iz neke votline kamenje, našel je v nji neko z železom okovano reč; nato poklical je očeta ter mu stvar pokazal. Mož, nekoliko presenečen, odkopal je takoj z lopato pesek in kamenje ter nato z bratovo pomočjo spravil na dan težki hrastov zaboj. Ključ bil je z močno dreto privezan pri zaboju. Kako začudenje, ko so s sekiro odperli zaboj, ker je bila ključavnica popolnoma zarjovela! Veliko število starih, težkih zlatov našel je v njem, in ko jih je preštel, zračunal je njih vrednost skoro na sedem tisoč goldinarjev, — vsoto, kakeršne svoje žive dni še nikoli ni videl. Denar bil je skoro gotovo o vojskinem času zakopan na tem mestu in pravi njegov posestnik je najberž umerl, predno ga je mogel odkopati. Kako popadali so sedaj možje s svojimi družinami na kolena ter se zahvaljevali Bogu, ljubi nebeški Materi in velikemu čudodelniku sv. Antonu Pad. za tako nenadoma skazano jim pomoč v stiskah in zadregah! Pobožni, presrečni vinogradnik se je pa takoj pripravil, storiti svojo prelepo obljubo. Z majhnim delom najdenega denarja sozidal si je lepo in nežno hišico, nakupil si najpotrebnejših reči ter tudi poboljšal svoj vinograd; nekaj denarja vložil je v hranilnico za svoje otroke, podaril precejšno svoto župnijski cerkvi, vstanovil tri letne svete maše za uboge duše v vicah, razdelil nekaj sto goldinarjev med ubožce; z ostalim denarjem zidal pa je na bregu reke zelo lepo kapelico ter jo sicer priprosto, a vendar zelo okusno okrasil; tudi je izročil občini posebno svoto zato, da naj

bi pred altarjem sv. Antona Pad. gorela večna lučica. —

Tako stoji sedaj že več lét na tem mestu lepa, k molitvi vabeča kapelica, oznanjajoča čast Boga in ljubega sv. Antona: marsikateri zemljan, ktereга serce je napolnjeno z žalostjo in skerbjo, poklekne tu na klečalnik, pové zadeve svojega žalostnega serca ponižno Bogu in njegovim svetnikom ter doseže mir in tolažbo, dobi pomoč v časnih stiskah, kakor tudi pomoč v najvažnejšem, odločilnem trenutku svojega življenja: v svoji smertni uri.

Janez Repič.

Stanje kerščanskih zamorcev o Mahdijevi ustaji v Sudanu.

(„La Nigrizia“ 1893 v septembru.)

Vzrok Mahdijeve ustaje med drugimi je bil zlasti ta, da so Evropejci vedno globokeje prodirali v Sudan in dalje v Afriko. Bila je sužnjost globoko vkoreninjena, misijonarji pa so jo odvrčevali in to je kupčevalce z ljudmi grozno káčilo.

Že predno se je Mahdi očitno uperl, rekel je, da so vse naredbe egiptovske vlade gledé prepovedi tergovanja z robi (sužnji) neveljavne, zaverigel je vsa oprostilna pisma sužnjikov; še več, prodajal je v robstvo (sužnjost) celó svoje nezamorske ujetnike; takó je delal ta trinog tudi z zamorci misijonske staje v Delenu; kar je bilo bolj majhnih, jih je prodal, kar je bilo večjih, jih je vtaknil med vojake. Mi sami smo bili temu priča. Ko so nas kot ujetnike gnali iz Delena, hoteli so zamorci za nami iti po sili, takó da so jih morali barbarji s pálicami nazaj goniti. Ista osoda zadela je tudi naše zamorce v Obeidu in Malbesu. V tej zadnji staji so imeli komaj toliko časa, da so se z naglim begom rešili klanju, bežeč v Obeid. Kakor vsi prebivalci, takó so tudi naši zamorci ob obleganji mesta Obeida zgrabili orožje in branili si življenje in svobodo. Premnogo jih je padlo v bojih; še več pa jih je poginilo za lakoto in raznimi boleznimi, zlasti za ustno gnjilobo (skorbutom). Otroci pomerli so vsi, kakor tudi po večini skoro vse žene.

Premnogi otroci, zapuščeni od starišev, pomerli so o času ustaje in komaj smo jim večkrat rešili dušno življenje (s sv. kerstom.) Kot zdravniki imeli smo večkrat priliko rešiti kako dušo. Seveda večkrat je bilo treba delati z mnogimi ovinki. Tako n. pr. je ležala mati poleg umirajočega sina in vzdihovala po arabskem običaju: „Moj sin, kam greš? Me li hočeš sedaj zapustiti, ko sem te izredila in vzgojila?“ ... Z mnogimi pretvezami moral sem odstraniti mater od otroka in ga v naglici kerstiti, ker mi je bilo nemóžno, mater dalje časa priderževati. Za vse slučaje imel sem pri sebi vedno steklenico vode, in rekoč, da bi otroku lajšal bolečine, pokropil sem mu inalo glavo in zraven ga kerstil. Takó sem vedno delal, kedar nisem mogel biti čisto sam z otrokom. Kedar pa sam celo nisem mogel blizo, sem to opravil po neki verli kristijanki, ki je na tak način rešila mnogo duš (s kerstom). Bila je na glasu kot izborna zdravnica za otroke, in mohamedanske matere dajale so svojim otrokom čestokrat njeno imé, ker jih je ona ozdravila.

O grozni draginji leta 1889, katera je opustošila celi Sudan, imel sem zlasti mnogo prilike reševati duše.

Po Omdurmanu (prejšnjem hartumskem okraju) hodila so okostja izstradanih dečkov in deklic, zapuščenih od starišev, prosečih milobno od vrat do vrat kosca kruha tako milo, da bi se morali kameonom smiliti. Vsem onim, ki so prišli k meni, dal sem malo dure (nekacega sirkovega kruha), ker jim več nisem mogel dati. Ta mala zerna rešila so mnogim življenje. Kedar pa sem prevedel, da je katerim le še malo časa živeti, kerstil sem jih in jim tako preskerbel drugo, boljše življenje na onem svetu. Posebno se mi je smilila uboga mati, pravo ohrodje, s tremi otročiči. Dva sta v naročju zastonj iskala hrane, tretje pa se je jokajoč oklepalo bornih cunj, v katere je bila mati zavita. Bil je v resnici pretresljiv pogled. Obupana mati ponujala mi je otroke, a jaz jih nisem mogel sprejeti, ker sem se sam moral boriti s hudo lakoto in največjim pomanjkanjem. Vendar se jim dal pést zernja in otroke sem kerstil, vedoč, da bodejo živeli le še malo dni. Drugi dan prišla je mati zopet; toda z jednim otrokom menj; tretji dan prišla je spet, a samó še z jednim detetom. Četrti dan prišla je sama...

Kakor so me ti prizori vselej ganili, vendar sem se tolažil pri misli, da sem mnogim pomagal v nebesa. Rešil sem jim vsaj dušno življenje, če jim tudi telesnega nisem vselej mogel.

Od naših kerščanskih zamorcev ostali so samó malokteri pri življenju: skoro vsi so pomerli v neprestanih bojih in vsled draginje l. 1889. — Med temi maloštevilnimi bil je tudi nek gotov Pankracij Morgján (r. Mordžán; teh imén je mnogo med zamurci). Le-tá bistrumni dečak navadil se je bil brati in pisati italijanski in arabski. Postal je Mahdijev vojak in priljubilo se mu je vojniško življenje, kakor sploh vsem černcem, rojenim in vzgojenim v divjaštvu. Vsled svoje hrabrosti postal je „ras-mija“ t. j. glavar, poveljnik nad sto vojaki. Spominjajoč se svoje vzgoje v misijonu, rešil je s svojim vplivom marsikakemu ujetniku prostost. Kljub vsem svoji brižnosti se vendar ni mogel ubraniti draginje. S svetim spoštovanjem se je vedno spominjal misijonarjev in kjer bi bil le mogel, bil bi nam vedno v pomoč. Po padcu Hartuma prodajali so ujetnike v sužnjištvo. Med pléni bila je tudi mati z dvema hčerama, vzgojenima v našem misijonu. V Galabatu, ob abesinski meji, umerla je mati in jedna hči za gladom, druga pa, Adila po imenu, je ostala v Gadavrefu. Pankracij jo je slučajno videl in spoznal za misijonsko gojenko, poiskal je njeno gospodinjo in otroka odkupil za 180 mark.

Dekletce je bilo staro dvanajst lét. Malo dni kasneje je prišla v Omdurman, v družbi Pankracija, kateri mi jo je izročil. Srečna deklica! Malo kasneje vzel sem jo seboj na svojem begu v Egipt, in sedaj se nahaja v misijonski postaji Džeziri, naši zamorski naselbi.*)

P. Jožef Ohrwalder.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Ljubljana Društvo za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani za нравno zanemarjeno deško mladino je imelo pred enim tednom v mestni dvorani svoje ustanovno zborovanje. V društveno vodstvo so izvoljeni naslednji gospodje:

Preblagorodni gospod Josip Merk, c. kr. vladni svétnik — predsednik; Ivan Plantan, c. kr. notar — prvi podpredsednik; Ivan Flis, stoljni kanonik in okr. dekan — drugi podpredsednik; Ivan Smrekar, katehet — tajnik; Josip Hubad, c. kr. profesor — tajnikov namestnik; Ferdinand Bradaška, mestni blagajnik — blagajnik; Frančišek Bahovec, posestnik in mestni učitelj — blagajnikov namestnik.

Odborniki:

Ledenik Alfred, tergovec; Murnik Ivan, c. kr. svétnik, dežel. odbornik; Perdan Ivan, posestnik, predsednik trgovinske zbornice; Rihar Josip, c. kr. okr. komisar; visokorodni gospod baron Somaruga Oskar, oskerbnik cerkvenih zemljišč, papežev častni kamornik; Šubic Ivan, c. kr. direktor strok. obertne šole; Zamejic Andrej, stoljni kanonik.

Predsednik je pričél zborovanje s prav lepim nagovorom. Na kratko pojasnil potrebo tacega zavoda, ki bo v veliko korist mestu in deželi, v dušni in telesni prid mladine ter v blagor za vero, dom in cesarja. Zaupajoč na Božjo pomoč in blagoslov pozivlje vse k vstrajnosti pri tem tako plemenitem delu. Vdeležba je bila mnogobrojna in odobrovanje preserčnega predsednikovega govora splošno.

Zvonček sv. Jožefa iz Prjedora v Bosni. († Opat Bonaventura.) Naj milo zadóni in naznani zvonček sv. Jožefa, da visokočastitega očeta Bonaventura, prvega opata trapiške opatijske Marija-Zvezde, ni več živega med nami. Šel je redovnoslužbeno obiskat novo, začeto redovno trapiško naselbino pri Zadru v Dalmaciji.

V Reki šel je častiti starček s pomolja ob morskem pristanišču po bervi na parobrod; tu mu je spodersnilo in padel je v morje; rešili so še živega, toda čez nekoliko trenutkov ločila se je verla duša iz telesa. Blagor hlapcu, kadar Gospod dojde, ako ga najde čujočega in pri poklicnem delu! Tudi v. č. g. opat je čul, in Gospod življenja in smerti našel ga je na poslu; kajti kakor skerbni redovni oče in vikši opat je bil na službeni dobrodelni poti v novo dobrodelno redovno naselbino.

Zveličar in uzor naš Jezus Kristus je pred smertjo svojo na križu. preden se je ločila Njegova presv. duša od razmučenega presv. Telesa, vzel v usta in pokusil grenko pijačo žolča z jesihom pomešanega; tako je v. č. opat Bonaventura moral pred telesno smertjo svojo pokusiti in piti grenko pijačo morske vode.

On, prvi opat v Marija-Zvezdi, umerl je telesno v osmini čistega Spočetja Marije Device in bil je osobiti častilec sv. Jožefa, zato terdno upamo, da sta mu Marija Devica in Njen ženin sv. Jožef v pomoč prišla, mu v nagli telesni smerti na strani stala in dušo ločeno spokornega telesa spremljala pred večnega Sodnika in ji milost izprosila.

Letos obiskal je blagi pokojni oče-opat cerkev sv. Jožefa kakor „romar“ in vdeležil se je službe

*) Op. Kdor ne zná sv. vere ceniti in ljubiti, naj se uči iz tega spisa! Džezira (otok) je nova naselba misijonarjev, ki so bili poprej v zamurskih deželah in so potem z gojenci vred pribežali v Egipt, katerih namreč niso bili Mahdovci usužnili. Vr.

Božje in sv. pobožnosti v tej cerkvi. Ogledal je opekarno za zidanje cerkve, za katero je on velikodušno največ pripomogel, da se napravi triverstna opeka za novo dostojno cerkev krušnega očeta Kristusovega. Onda je obiskal in ogledal veliko posestvo v Brežičanih, namenjeno v dobrodelne sverhe za sirotne dečke. Zato naj mu pismeno, ustmeno in dejansko milo zvoní zvonček sv. Jožefa v Prjedoru, kakor tolikemu dobrotniku te nove rimo-katoliške siromaške župnijske cerkve. Taki, ko smo zaznali za telesno smert njegovo, smo pri „zornici“ združeno opravili za večni mir in blaženstvo duše njegove sv. rožni venec; sedem dni bo za blago dušo njegovo se opravljal najsv. daritva nove zaveze in pobožnost rožnovenska, v ponedeljek, 18. dec., velika služba Božja v cerkvi z oficijem in libero za dušo pokojnega opata; vse to iz velike hvaležnosti do velikega dobrotnika cerkve naše. Jezus, Marija, Jožef obilno povernite duši pokojnega opata njegove dobrote in ako mora se še kaj čistiti v bolečem čistilišču, naklonite duši njegovi popolno pomiloščenje in rešenje! Bog mu daj večni mir in pokoj, večna luč naj mu sveti, v miru naj počiva!

Ti pa, zvonček sv. Jožefa, prav pretresljivo in na glas v dušo zazvoni glasno, da, kedor je za uro ločitve duše od telesa in iz tega sveta — za smert vedno pripravljen, naj bode vzrok smerti kakoršen koli: silni, nagli in neprevideni, — mu je srečna smertna ura, katera-koli in kakor-koli!

Iz Amerike 5. grudna piše naš rojak misijonar S. Lampe svoji materi:

Preljuba moja mati!

Bližajo se zopet veseli božični prazniki in zato sem se namenil Vam danes pisati. To pot Vam pišem iz Duluth-a, to je mesto, kjer naš mil. škof stanujejo. Jutri grem na St. Louis rezervacijo Indijane obiskat; ta kraj leži 26 milj od mesta Duluth ob reki St. Louis river. Ondotnih Indijanov je kakih 600 in so vsi katoličani. Mesca maja sem bil enkrat pri njih čez nedeljo, pa sem koj videl, da so bolje podučeni v sv. veri kot naši Indijani v Red Lake. Ni čuda, kajti pri teh Indijanih je sv. vera že čez 50 let. — Nato mislim iti naprej v White Oak Point, kakih 90 milj proti severu. Zadnjič sem bil tam zadnjo spomlad. Tako popotvanje, ljuba mati, od ene postaje do druge veliko košta, zlasti ker Indijani daleč narazen prebivajo, železnic pa tudi še ni po rezervacijah. — V Red Lake imamo zdaj, hvala Bogu, novo cerkev za Indijane. Mil. g. škof Jakob M. Golrik so nas obiskali, cerkev posvetili in birmali. — Prečast. g. opat Bernard so mi povedali, da so z Vami govorili v Ljubljani. Veselilo me je slišati, da ste zopet zdravi. Knjigo rajnega očeta sem dobil. Lepo se Vam za to zahvalim. — Gotovo se še spominjate preč. gosp. Severina Gros-a, O. S. B., ki so bili v Ljubljani pred 7 leti. Bolehali so že nekaj let in predvčeranjem, to je, na 1. adventno nedeljo 3. decembra so mirno v Gospodu zaspali. Bili so izvrstni redovnik v vsakem oziru, goreč v duhovnem pastirstvu, ponižen, prijazen z vsakem, zato se ni bilo čuditi, da so jih pred nekaj leti postavili za priorja v našem samostanu.

Večkrat so me opominjali na to ali uno, ter mi dajali lepe nauke, še predno sem stopil v red sv. Benedikta. Ranjki oče Severin so mi tudi več-

krat svetovali naj grem med uboge, zapuščene Indijane. Prav hvaležen sem jim za vse nauke, ki so mi jih dajali. Naj v miru počivajo. — Preljuba moja mati: danes je moj rojstni dan, spolnim 28. leto. Čez 5 let me že božja roka vodi v sv. duhovskem stanu, in kaka odgovornost me čaka enkrat? Vam, preljuba mati, izrekam zopet priserčno zahvalo za vse, kar ste mi dobrega storili na duši in na telesu. Dobrotljivi Oče nebeški naj Vam tisočero poverne vse v nebesih. — Zdrav sem, hvala Bogu, zmiraj. — Voščim Vam prav vesele Božične praznike in veselo in srečno novo leto. S priserčnim pozdravom na Vas in brata ostanem Vaš hvaležni sin

P. Simon Lampe, O. S. B.

Morija v Betlehemu

dné 26. oktobra 1893.

Razprostíra se presveta zémlja.
Túžna zemlja, oj kervava zemlja!
Joče milo sveta se dežela,
Betlehema ceste in zidóvi,
Prebivalcev krik v nebo odmeva!
Strahovita šíri se novica:
Iz grobov ustajajo trinogi,
Ki so nekđaj žgali in morili
Zveste spoznovalce naše vere.

Betlehemske hlevce je svetišče,
V katerem se rodí je Jezus Kristus,
V katerem angeljci so prvič peli,
Kralji in cesarji so molili,
In klečali revni so pastirčki.
Oj, kako je tužno zdaj v svetišču,
Oj, kako vse mertvo, vse poterto!
In po kamenih, kaj rudečí se?...

Ko zasíje zjutraj blaga zôra,
In na nebu se ustávi solnce,
Urno je poslalo zlate žarke,
Da poklonijo se sveti hiši.
Skozi okna komaj posijali,
Že trepéta so strahú zbežali!
Kerv, oj kerv človeška močí kamne,
Zemljo sveto betlehemske štal'ce.

Tiho, žalostno je v cerkvi sveti.
Ne tako! Saj polna je klečočih,
Oj terpkó in jádno jokajočih!
Tam sred cerkve rakva revna
V njej spí brate Liberat z Gosol'de
Večno san v obleki frančiškana;
Mladega poklical Bog je k sebi,
Krogla ga morílica je zadela,
Ko je službe spolnoval dolžnosti.

„Rekviem,“ pojó bridkó menihí,
Solze jim zalivajo očesa,
Pri slovesu od merliča — brata...
V samostanskih celicah ležita
Brate Benvenut in brate Roman,
Koja tudi je morilec ranil
V službi v hiši božji betlehemske.

A ni bil še konec s trojno žertvo,
Oj morfje kavasa zavratne!...
Se k molitvi je pred mestom rojstva
Sklanjal **Pater-Rafael** s Kastela,
Ko zadene krogla ga morilca,
Ter izdihne skoraj luč življenja.

Starček šestinsedemdesetleten
Od vseh ljubljén in češčen, pobožen,
Kakor dete v duhu je svetosti
Živel, zgolj dobrot mu polno serce
Bilo je za bližnjega le vedno,
In ta strel ga našel je v molitvi,
Roki veli deržal je na persih,
Jezuščku ljudi je priporočal!

Njega ljubil je nad vse na svetu,
Njemu djanje svoje posvečeval,
Njega molil, Njemu služil zvesto
Dôbo svojega življenja dolgo.
Jezušček pa tudi ljubil njega,
Kri saj dal mu je, oj, prelivati,
In morda življenje zanj še dati!

Krasen plén pridobil si je danes;
Krasen plén, predrago zlato krono,
Krono dragoceno mučeniško,
Jezušček mu dal je za plačilo.
Rajski smeh na licu se prikaže
Patra Rafaela mučenika.
Kdo zna, mili kaj nasméh pomeni?

Oj, oj čujte krasne, mile glase,
Lahno ziba pesem se v višavah,
Glásil kot bi se harmonij mali,
V celi Rafaela betlehemski.
Pevci pa bi peli pesem tako:

Buči vihar, serce miruje,
Doveršil si življenja tek;
Na pot sedaj, kjer Bog kraljuje,
Kjer čaka te že Jezušček!

Si v celici pobožno molil,
Goreče Jezuščka častil,
In bližnje svoje serčno ljubil,
Dobrot neznano jim delil.

Vladarji so te spoštovali,
Te ljubil serčno celi svet,
Ker serce tvoje so poznali,
Da je najlepši rožni cvet.

U celici imel si jasli,
In v Jaslicah pa Jezuščka,
Poklekaj, kjer pastirci pasli,
Pobožno molil Deteta.

Igral si pesmi sam prel-pe
Pastirske, sam si jih zapel...
V češčenje Njemu so se pele,
Ko sveti je večer prišel.

V ponižnosti si vedno prosil,
To Jezuščku na čast storit',
Ker Njega si neznano ljubil,
Le Njega hotel si slaviti'.

Ljubezen tvojo je poplašal,
Zdaj kliče k sebi te Gospod,
Za Njega kri si ti prelivaj,
Oj srečna k Njemu tvoja pot!

Glasi so tajinstveni vmolknili,
Tiho, tiho je postalo v sobi.
Kjer leži in moli, nasmehuje
Pater Rafael se svojim bratom.
On tolaži jádne frančiškane
Ter udan v voljo božjo moli,
Veseli se lepega plačila,
Ktero je od Jezuščka dosegel...
Sveti starček moli za morilca,
Maščevanje mu je odpuščanje.

In kavas, morilec frančiškanov,
Kaj privédlo ga je do zločinstva,
Kdo, zakaj ukazal mu streljati
V najsvetejšem je ljudi nedolžne?! —
Kazni svétne težko če uide;
Hujša čaka ga pri sodbi božji
Ko v obraz bo gledal žertvam svojim.

V jamo truplo devajo menihi,
Pervo truplo brata Liberata;
Molijo menihi samostanski,
Molijo od jutra do večera
Bratje frančiškani betlehemski,
Pa zasujejo globoko jamo,
Kjer mu zemlja dala je koticék.
Tužno pa zvonovi so zapeli...

Túžna zemlja, oj kervava zemlja!
Joče milo sveta zdaj dežela,
Betlehema ceste in zidovi,
Prebivalcev jok v nebo odmeva,
Ko germi, oj! perst na Liberata.

Serca jádne množ'ce skerb napaja,
Kaj godi se zdaj v Jeruzalemu,
Boj kjer bije s smertjo s'vček pater
Rafael, ljubljénec betlehemski.
Ljudstvo vseh narodov prosi, moli
Stvarnika za zdravje in rešitev
Svojemu dobrotniku — menihu,
Kteri se molitvi tudi vsaki
Veren kristijan pridružil bode.

Iran.

Razgled po svetu.

Razkolni antikrist! Ne manj neusmiljeno kot zloglasni Jurić v betlehemski štalici so počeli razkolniki na Ruskem, kakor pišejo. „Slovenec“ je zadnjič naznanjal, da ruska vlada je ukazala zapreti katoliško cerkev v Krošah, 50 ruskih milj od pruske meje. Kadar je katoliško ljudstvo zvedelo, kaj se namerava, se je po dnevi in po noči v velikem številu zbiralo v cerkvi. In kaj storé razkolniki! Neko noč so vojaki obdali cerkev in z orožjem ljudi spodili iz njé, pri čimur so 20 ljudi ubili, nad 100 njih hudo ranili; več ljudi je utonilo v bližnji reki, ker so bežali pred kozaki. Pa ne dosti groze: nekaj stotin so jih verh tega še zaperli, češ, zaradi upora, ter jih bojo pred vojaško sodbo mercvarili! —

Ostudno sovraštvo zoper katoličanstvo kažejo tudi razkolniki v Mitrovici v Slavoniji s svojim časnistvom. Dva lista imajo in oba se pečata z najgerjim psovanjem zoper sveto vero in katoliško duhovščino. Hervaški „Branik“, ki je ustanovljen v brambo katoliških Hervatov, se skoro v vsakem drugem listu zapleni; serbskim zabavljacem se nič ne zgodi. („Slov.“ št. 276.)

K tolikim hujavam proti katoliški Cerkvi se pa pridaja še velikansko obrekovanje, kakor da bi sv. Oče Leon XIII. nič ne storili v prid preganjanih katoličanov na Poljskem in Ruskem, temveč jih tako rekoč Rusu razkolniku in veri sovražnim francoskim framasonom izdali!

To stvar „Vaterland“ v daljšem spisu pojasnuje. Vsled nepristojnega obnašanja ruskega poslanca do Pija IX. l. 1866 v Rimu so bile vladne zveze sv. Stola in Rusije l. 1877 pretergane. To je bilo očitno škodljivo za katoličane v ruskem carstvu; Leon XIII. so torej od začetka svojega papeštva skušali najti kako pot, da se pretergana zveza zopet prične, se vé, da z varstvom časti in veljave apostolskega Stola. Sv. Oče so torej caru v spoštljivem pismu naznanili svoje povzdignjenje na papeško čast in ob enem prav goreče priporočili katoličane caru v varstvo in vse mogoče storili v brambo katoličanov pod rusko vlado, ne pa da bi jih bili izdali. Kdor tedaj sv. Očeta papeža psuje, ni nič vreden človek in nikar mu nič ne verjemite!

Neusmiljeno razkolstvo pa papeževo priljudnost in prizanašljivost povrača le z novim zatiranjem katoličanstva. Tako med drugim na Ruskem noben katoliški duhoven ne sme opravljati očitne službe božje, ako nima vladnega privoljenja. Novomašnik Pavel Karpovski je bil obsojen na 100 rubljev globe, ker je obhajal slovesno božjo službo, in zažugali so mu še mnogo ostreje globo, ako bi še kdaj storil tako „strašen ruski greh!“ Pa še ne dosti: minister notranjstva je sporočil zadevnemu nadškofu, in prosil ga, naj zažuga vsem duhovnom, da ne bi nikdar več kdo kaj takega se prederznil! — Varšavski gubernator Gurko pa samolastno vtesnuje občevanje katol. škofov z rimskim Stolum.

Ogromno cesarstvo Rimljansko, ki je Cerkev Kristusovo bogoskrunsko terlo, je padlo in nikoli več ni vstalo. To naj bi dobro premislili ruski neusmiljeni razkolniki!

Rim. Rimsko določilo. Č. g. o. Leon, iz reda sv. Benedikta, je stavil vprašanje: In ecclesiis, quarum patronus seu titularis est S. Joannes Bapt., quanquam oratione utendum est pro suffragio ejusdem in Laudibus et Vesperis vel: Oratione de Nativitate an de Decolatione Praecursoris? — Sv. zbor je odgovoril 22. jun. 1893 tako-le: Recitanda Oratio de festo Nativitatis, immutata voce „Nativitates“ in vocem „Commemorationes.“ —

Kardinal Serafini Vannutelli je izvoljen za prefekta zboru za Index na mesto kardinala Mazella, ki je namestoval pokojnega kardinala Zigliara kot prefekt naučne kongregacije.

Gregorijanska univerza, pod vodstvom oo. jezuitov, je 24. nov. obhajala svojo slavno šolsko svečanost s proglašenjem doktorjev in deljenjem daril med učence. Bila je univerza poprej v rimskem kolegiju, zdaj je v prešnjih prostorih Germanikovih. Zlasti poslednja leta vspehuje prav posebno ta na-

prava; čez 900 učencev je iz 14 rimskih, iz italijanskih in inozemskih v Rimu ustanovljenih semenišč in kolegijev raznih narodov. Razun tega poduke obiskujejo alumni in študenti iz 24 raznih redov in kongregacij. Slovesnost se je obhajala v cerkvi sv. Ignacija in predsedoval je kardinal Mazella, bivši profesor na tej univerzi. Proglašanih je bilo 48 doktorjev, 48 licencijatov in 64 bakalavristov v bogo slovskem oddelku; v oddelku kanoniškega prava 16 doktorjev, 13 licencijatov in 40 bakalavristov; v modrosloveskem oddelku pa 33 doktorjev, 49 licencijatov in 60 bakalavristov.

Kaj so storili požarji! V Zedinjenih državah in Kanadi so pogorišča storila škode to leto za 121,332 700 dolarjev, veliko več mimo lanskega leta. Zato so društva povikšala zavarovalnino.

Zlate kokoši. V okolici mesta Butte Mont., zaklal je kmetovalec 31 kokoši da bi jih prodal na tergu. Zavzél se je, ko je našel v vsakem krofu zlata zerna, ki so bila vredna 39 dolarjev (čez 80 gld.). Nato je kupil še več te živali in zaklal eno, ki je imela zlata za 80 centimov. — Varite se pa, da ne bo kaka gospodinja posnemala tega ameriškega kokošljara, ker utegnila bi se okaniti!

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Seroa.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Seroa sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov, Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad, in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — Duhoven za pomoč. — Neka družina v velikih dušnih in telesnih potrebah se priporoča sv. Družini Jezusu, Mariji in sv. Jožefu za pomoč in blagoslov božji. — Oseba za popolno vdanost v presv. voljo božjo v bridkostih

Zahvala in prošnja.

Pred štirimi leti sem bita v smertni nevarnosti; in dala sem prošnjo v Danico in sem se čudežno ozdravila, ker zdravnik je rekel, da nima nobenega zdravila zame, da bom umerla. Tudi zdaj želim pomoč od Boga, vodenična sem in nobeno zdravilo mi nič ne pomaga. Na prošnjo naše ljube Gospe, sv. Antona Pad. in sv. Jožefa zadobila bi zopet rada zdravje, da bi zamogla dolžnost spolnovati. Če bom uslišana, se bom v Danici zahvalila.

Helena A.

Zahvala.

Povodom dane objube izreka se presv. Sercu Jezusovemu, preblaženi Devici Mariji, sv. Jožefu, sv. Antonu Pad. in sv. Alojziju najtoplejša zahvala za meseca julija srečno končane učiteljske izpite.

S. M. Š.

Listek za raznoterosti.

Ljubljana. (Božičnica za Brezje.) Kelih za cerkev Marije-Pomagaj na Brezji je dodelan in se vidi v frančiškanskem samostanu v Ljubljani pri prečast. P. Tadeju. Po novem letu videl se bo nekoliko dni v razlagi gospe Hofbauerjeve.

Ako se pomisli, na kaj vse se je moralo ozirati mej delom, je delo res izverstno. Vsa čast g. Slabanji v Gorici, ki je za kelih darovano žensko lepoticje, igle, broše, uhanе in zapestnice, tako vkusno razdelil, da je sleherni kos neizogibno potreben vsi celoti. Dasi sta kupa in stališče bogato okrašena, je opazujoče oko vender le mirno in zadovoljno. Nič ni odveč na kelihu, pa tudi nič ne manjka. Slehern kos je na pravem mestu. Blagim dobrotnikom pač ne bo žal za dar, ko bodo videli, kako dobro se je vporabil. Mnoge dobrotnice bodo celo nespremenjen vidile svoj dar kot kinč na kelihu. Kteri so pa darovali verižice, perstane in druge reči, ki se nespremenjene niso mogle porabiti, jih bo veselilo, da sš spremenjene v kupo, torej porabljene v posodico presvete Kervi našega Odrešenika.

Na Marijino priprošnjo, kteri na čast ste blagi dobrotniki pokladali svoje darove, naj Vam jih dobrotni Bog stoterno poverne ter Vas vzderži pri dobri volji in obudi novih dobrotnikov, da bi se omisliti mogel še obhajilni kelih (ciborij), večji od sedanjega. Serčnost, verli častivci in pobožne častivke Matere Božje! Kamen k kamenu dá palačo, zerno k zernu pogačo: dar k daru dal bo tudi novi, v bodočnost potrebni ciborij. Mile darove izvolite pošiljati preč. P. Tadeju; oddajajo se pa tudi brez skerbí, da ne bi prišli v prave roke, na porti ali v sakristiji frančiškanskega samostana. Tudi naša Danica in gospa Hofbauerjeva bodete dobrovoljno sprejemale slehern darček zlatnine, srebernine in denar.

Ljubjana. Blag. gosp. Oton Detela, naš deželni glavar, je od Nj. Veličanstva dobil red železne krone III. verste. Vsa dežela je s tem slavnim odlikovanjem počeščena, pa tudi razveseljena. Slava!

Prihodnji četrtek. nedolžnih otročičev dan, bo v nunski cerkvi ob 8ih sveta maša za žive deležnike sv. Detinstva, popoldne ob 4ih pa govor in litanije. Deležniki, ki so pri tej maši, dobé popolni odpustek pod navadnimi pogoji, da namreč vredno opravijo spoved in sv. Obhajilo in molijo v papežev namen.

Umerl je 13. t. m. v Dolu ondotni kaplan č. g. Fr. Krevs, previden s svetimi zakramenti za umirajoče. Nastopil je bil letos prvo svojo službo že zelo slaboten. Bog mu daj večni mir!

Nova papeževa enciklika, ki obsega 43 tiskanih pól, je čudovito delo z znamenitim in daleč segajočim pomenom. Osemnajst mescev se je na tem delalo.

Deželni zbor Kranjski se prične 28. grudna.

V Žabnico pri Stari Loki pride za ekspozita č. g. Jurij Dernovšek, farni upravitelj v Želimljah.

Ta je cekina vredna! Plemenit izgled radikalnega poslanca ima teržaška „La Riconazione“ 16. grudna.

Marsikteri liberalni časniki ostudno lažejo zoper katoliško Cerkev, zlasti zoper jezuite, le malokrat pa kteri obrekovanje prekliča. Bolj možko je storil g. Laboucherre, radikalen angleški poslanec, ki ob enem vreduje tednik „Truth.“ Ni davno, ko je Laboucherre bil pogrel pošastno obrekovanje, „da namen opravičuje pomočke.“ češ, da katoliška Cerkev tako uči!

Katoliško angleško časništvo je čversto protestiralo proti tej terditvi.

„Truth“ je nato prinesel naslednji preklic, podpisan z imenom g. Laboucherra:

„Pred nekterimi tedni sem naznanil terditev, da v katoliški Cerkvi namen posvečuje pomočke (sredke). Tako sem govoril „bona fide,“ ker sem res tako mislil. Iz številnih sporočil pa, ki sem jih prejel od katoličanov, razvidim, da sem čisto in popolnoma v zmoti: kajti katoliška Cerkev, z jezuiti vred uči, da nikoli ni dopuščeno storiti kako hudo, da bi se s tem doseglo kaj dobrega. Z resnično radostjo naznanjam, česar sem se zagotovil, kajti mogoče je, da mnogi drugi nekatoličani so v ravno taki zmoti.

To priprosto, pa pošteno in postavno proglašenje je vredno, da si ga za uho zapišejo in v poduk sprejmejo mnogi liberalni, radikalni in socijalistiški pisavci.

V Gradcu, v pokoju, umerl je 9. t. m. v. č. g. Jan. Tomše, bivši vojaški župnik v Zagrebu. Bog mu daj večni mir.

V Ameriki je umerl naš rojak preč. g. priyor P. Severin Gross. (Gl. več v pismu iz Amerike v današnji številki.)

Dostavek k spisu o Monsignoru Mat. Kožuhu. Zanimivo utegne biti, da v 25letni dobi dekanovi v Stari Loki je bilo poročenih 412 parov; rojenih 2151, umerlih 2227. Dostavimo še k temu, da leta 1855, ko je bila huda kolera v Ipavi in so bili 3 kurati umerli, hodili so kot kapelan Ipavski po tih kuracijah bolnike obiskavat in so pri tem mnogo nenavadnega, tudi smešnega poskusili. 14 dni jih ni bilo doma v Tergu, ter so nazadnje v Šturiji obstali in ondi 7 lét pastirovali. Tudi njih je o začetku bolezni tam napadla. Eno jutro bilo je v Tergu razglašeno, da so umerli, in prišli so živega kropit, zdravnik pa je prinesel sabo vse orodje, da jih bo kot mertvega sekciral — rekel je, če je umerl, je otrovan. — Ko je to orodje gospodu pokazal, so se smejali. Zdravnik je pa rentočil. Bog mu daj dobro; umerl je v Meksiki! — Bil je neustrašljiv, verli zdravnik.

Klic na predplačo! „Glasnik presvetoga Srca Isusova.“ V Travnik-u v Bosni bode z novim letom izhajal imenovani „Glasnik presv. Jezusa Serca“ z odobrenjem preč. ordinarijata Verhbosanskega, ki je list prepustil Jezusovi družbi. Izhajal bo točno o začetku vsacega mesca na 24 straneh in stane na leto 24 soldov, s pošto pa 36 soldkov. Denar se pošlje tiskarju: G. Antonu Scholz-u v Zagreb, Margaretska ulica št. 6, po nakaznici. Naročnik mora natanko zapisati svoje ime, kraj ali mesto in poslednjo pošto. Naj bode gorko priporočen listič takim, ki so zmožni hervaškega jezika. Vrednik je listu č. g. Josip Celinščak, svečenik družbe Isusove.

Za novo leto. Mariannhiller Kalender za leto 1894 z zanimivimi podobami in spisi o misijonu oo. Trapistov v Mariannhillu v južni Afriki. Cena je

35 kr., po pošti 40 kr., in se lahko dobí po „Katol. bukvarni.“ Čisti dohodek je za omenjeni misijon, posebej v pomoč k oskerbljevanju 800 ubozih zamurskih otrok in sploh za kacic 1300 oséb, kterim mora misijon vsak dan dajati obleko, hrano in vse potrebno. Priporoča in tudi rad pošilja ta koledar č. Br. Stanislav Haselbacher, trapist, „Graz, Steiermark, Grabenstrasse 74.“

Po vsi Ljubljani, po šolah in drugod, gospoduje „Influenca.“

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Ž—ska ljudska šola pokloni Sv. Očetu mali novoletni darek 3 gld. s serčnim vošilom, da bi Jim l. 1894. rodilo rešitev iz Njih stisk; zraven pa še prosi za Njihov blagoslov za mladino in učenstvo.

Za Marijanišče: Velečast. g. kan. J. Oblak 30 gld. — Č. g. Fr. Kačar 5 gld.

Za pogorelce v Altbachu: Stara Loka po mons. dekanu Mat. Kožuho 4 gld.

Za sirotišnico v Kočevji: Čč. gg. župniki Balt. Bartel 5 gld. — Fr. Brulec 5 gld. — J. Sorc 10 kron. — M. Tavčar 20 gld.

Za katoliški sklad: Dobrotnica 1 gld.

Za pogorelce v Zabreznici: Stara Loka po monsgn. dekanu M. Kožuho 4 gld.

Za katoliško družbo: Družbeniki iz Stare Loke po monsign. dek. Mat. Kožuho 12 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Iz Stare Loke po mons. dek. M. Kožuho 4 gld. 20 kr.

Za sv. Detinstvo: K. G—r s soprogo 50 kr. — Mica Dermastja 50 kr. — Marijana Bizjak 30 kr. — Po Ant. Fajfar 3 gld. — Ž—ska ljudska šola pošlje borni 1 gld. v namen, da bi sv. Božja Družina vzela njeno mladino in učenstvo v tekočem šolskem letu v posebno varstvo.

Za cerkev sv. Jožefa v Prijedoru: Č. g. župnik Ant. Kukelj 5 gld.

Za dijaško mizo: Z Dražg.: »Čast. g. Fr. Stermolaživič« 5 gld. — Č. g. Fr. T—r 2 gld. (Mem. fiet.) — Č. g. A. St. 2 gld. — Č. g. J. A. 1 gld. 50 kr. — Č. g. župnik Ant. Kukelj 2 gld. — Gp. Alb. Marenčič 3 gld. — Neimenovana 1 gld. — Dobrotnica 50 kr. — M. D. 1 gld., »za zbranost v molitvi«. — S pripisom:

»Tež... se prikupiti,
Svetih maš se vdeležiti.
Kron dve le podelim,
Pa ministra zveselim.«

— V. č. g. župnik M. Torkar 2 gld. — Neimen. dobrotnica 1 gld. — Neimenovana 40 kr. — Neimen. dobrotnica 1 gld. — »Iz malega malo, pa rad za ubogo dijaško mizo« čast. g. Fr. Lakmaier 2 gld. — Po č. P. A. 1 gld. — Ubožna ljudska šola na deželi daruje za uboge ljubljanske dijake 2 gld. o željah, da bi daritev treh Božičnih sv. maš tudi njeni mladini in učenstvu naklonila obilnost nebeškega blagoslova za dušo in telo. — Novakovi 2 gld. — Š. Š. za vdeležbo sv. maš na Sveti dan 1 gld. — Neim. ravno tako. — Č. g. župn. Al. Staré 5 gld. — Z napisom: »Naj prejme velečastiti gospod financminister dijaške mize deset kron

za kratek čas;
Jezusu v čast;
za srečen pot,
ko pojde v večnost,

Jožef Arimatejec.«

Popravek. Velik tiskarski kozel se je vtepel v zadnjo številko „Zg. Danice“, ki ga nihče ni klical. Namesto 138 gld. beri: 238 gld., ki jih je bilo treba plačati za mesec november v ljudski kuhinji 158 mladenčev.

Pogovori z gg. dopisovalci:

G. Fr. Pavlin v T.: Naročnina oddana založništvu. Lepa hvala in pozdrav!

VABILO

k naročevanju na katoliško-cerkven list

„ZGODNJO DANICO“

Dovolite, ljubljani Slovence, kratek vvod, kajti stvar je tehtna in v dvomu smo, kako bi začeli!

Nove šege vabilo na naročbo je prinesel pridni katoliški list „La Ricerazione — con illustrazioni“ v Terstu (Via S. Michele Nr. 14. II p.); piše namreč: „100 daril z 1 zlato in z 1 sreberno uro z verižico naročnikom, kateri pošljejo naročnino — saj do 1. decembra, in ki oskerbijo novih naročnikov saj do 31. januarja. Drugi dobitki so knjige in oljnatobarvene slike. Vzdiganje bode torej 31. dec. in 31. jan. — Ko bi „Danica“ imela kako zlato uro, bi tudi smela srečo poskusiti; pa ima samo 1 sreberno, toda še tista včasih boleha za „influenco“, in pa 1 staro (urar je djal, da je bila kdaj lastnina pokojnega pl. viteza Janeza Tersteniškega), ktera pa že hudo kašlja in se ne vé, če bi jo hotel kdo pod streho ali ne, ako bi jo tudi zadel? S tacimi obljubami tedaj mi nič ne opravimo. Vender bi se tudi „Zg. Danica“ rada priporočila za leto 1894; blagovolite se torej ozirati nanjo, dobri verni Slovenci! Iz hvaležnosti se bode prizadevala Vam kot zvezda svetiti, kakor že 46 let.

Zdaj pa vsim blagim prijateljem in naročnikom, še posebej gg. sodelavcem serčna hvala, prav vesele praznike in blago novo leto! Ceno glej na prvi strani.

Vredništvo in založništvo.

Odgovorni vrednik: Luka Jeran. — Tiskarji in založniki Jožef Blasnikovi nasledniki v Ljubljani.